

3. Produktion, import og eksport af IT-varer

3.1 Indledning

Kapitel 2 har vist, at IT-brancherne er et væksterhverv, men samtidig, at IT-industrien i økonomisk henseende har udviklet sig mindre hastigt end IT-serviceerhvervene, om end væksten har ligget på samme niveau som den private sektor i 1990'erne. Den vækst, som IT-industrien har oplevet, er baseret på fremstilling og salg af IT-varer, og netop varerne er genstand for dette kapitels belysning af dels den danske produktion af IT-varer og dels udenrigshandelen med IT-varer. I kapitlets sidste afsnit sammenholdes udviklingen i den danske udenrigshandel med den tilsvarende udvikling i de øvrige nordiske lande. Hvor de foregående kapitler har fokuseret på IT-erhvervene som sådan, omfatter dette kapitel således de fysiske informations- og kommunikationsteknologiske produkter, som er IT-industriens kerneområde.

Definition af IT-varer

Inddeling af IT-varer i 6 typer

Der foreligger ikke en internationalt harmoniseret definition af, hvilke varer, der betragtes som IT-varer, men Eurostat¹ har udarbejdet en definition af en række IT-produktgrupper, som udgør grundlaget for dette kapitels belysning af produktion af, hhv. udenrigshandel med, IT-varer. Definitionen² inddeler IT-varer i 6 grupper efter deres anvendelse og type, hhv.:

- Telekommunikationsudstyr (fx radiosendere og -modtagere, antenner mv.)
- Forbruger-elektronik (fx fjernsyn, radio, højttalere o. lign.)
- Computere (fx pc'er, dele til pc'er)
- Elektronikkomponenter (fx trykte kredsløb, elektriske ledere mv.)
- Kontormaskiner (fx fotokopieringsmaskiner mv.)
- Måleudstyr mv. (fx optiske fibre, div. måleinstrumenter)

3.2 Industriens produktion af IT-varer

IT-vareproduktion til en værdi af 20,4 mia. kr. i 1999

Industriens produktion af IT-varer udgjorde i 1999 en værdi af 20,4 mia. kr., hvoraf Telekommunikationsudstyr repræsenterer 7,7 mia., kr. eller 38 pct., jf. figur 3.2.1. Måleudstyr, Elektronikkomponenter samt Forbrugerelektronik stod for hhv. 26 pct., 16 pct. og 15 pct. af produktionsværdien i 1999.

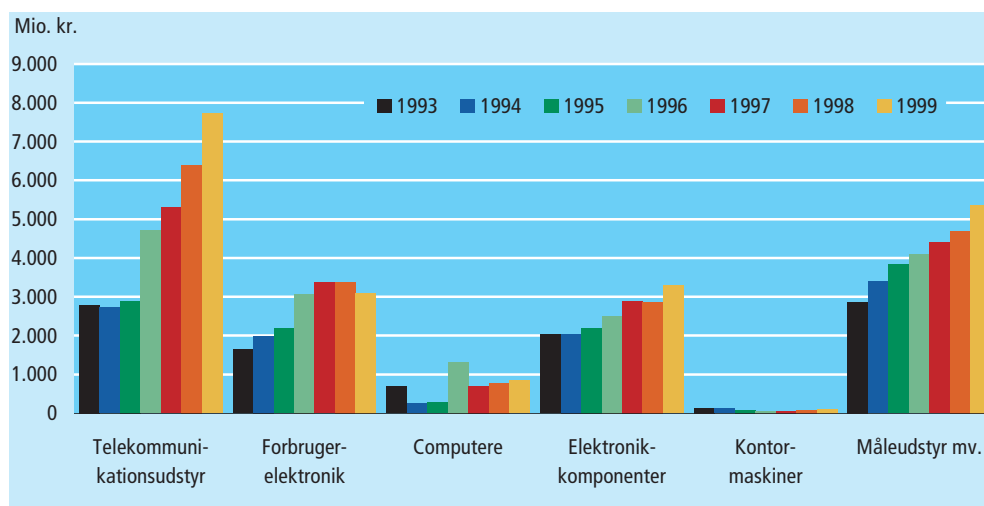
Værdien af de producerede IT-varer er fordoblet fra 1993-1999

Opgjort i økonomiske termer har der været tale om en betydelig stigning i værdien af dansk industris produktion af IT-varer, fra 10,2 mia. kr. i 1993 til 20,4 mia. kr. i 1999. Stigningen har navnlig fundet sted inden for Telekommunikationsudstyr, hvor værdien af produktionen er mere end fordoblet fra 2,8 mia. kr. i 1992 til 7,7 mia. kr. i 1999.

¹ EU's statistiske kontor

² Definitionen tager udgangspunkt i Det Harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatursystem ("Det Harmoniserede System", eller "HS").

Figur 3.2.1 Industriens produktion af IT-varer (årets priser). 1993-1999

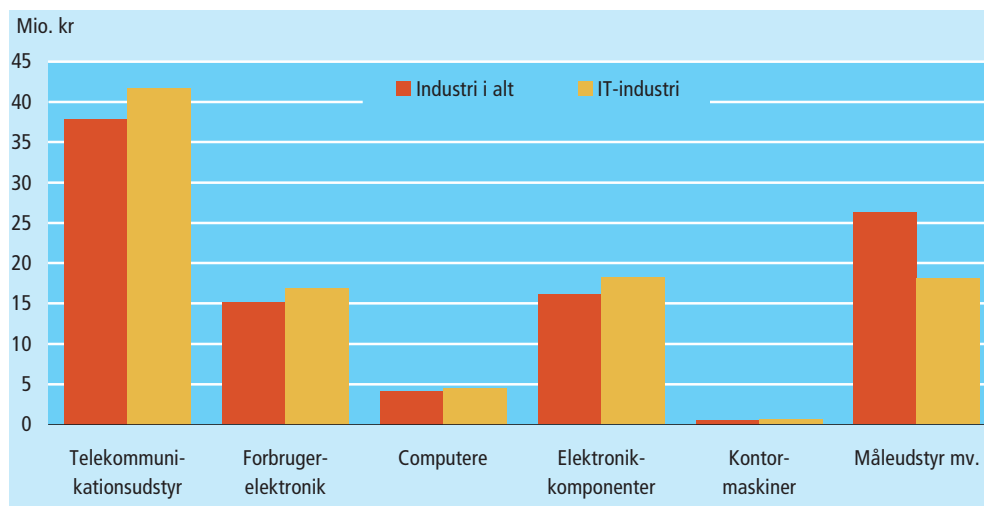


Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

IT-industrien står for 9/10 af produktionen af IT-produkter

Selve IT-industrien³ stod for 88 pct. af produktionen af IT-varer i 1999, og kun inden for produktgruppen Måleudstyr mv. blev en relativt stor del af produktionen (40 pct.) produceret af brancher uden for IT-industrien, jf. figur 3.2.2, og denne andel har været stigende siden 1993, hvor den udgjorde 28 pct. For de øvrige IT-produktgruppers vedkommende produceres mellem 95 og 98 pct. af IT-varerne af IT-industrien, og inden for produktgrupperne Forbrugerelektronik, Computere og Kontormaskiner har den andel af IT-varer, der produceres af IT-industrien selv, været stigende i perioden 1993-1999.

Figur 3.2.2 IT-produktgruppernes andel af den samlede produktion af IT-varer, fordelt på IT-industri og Industri i alt. 1999



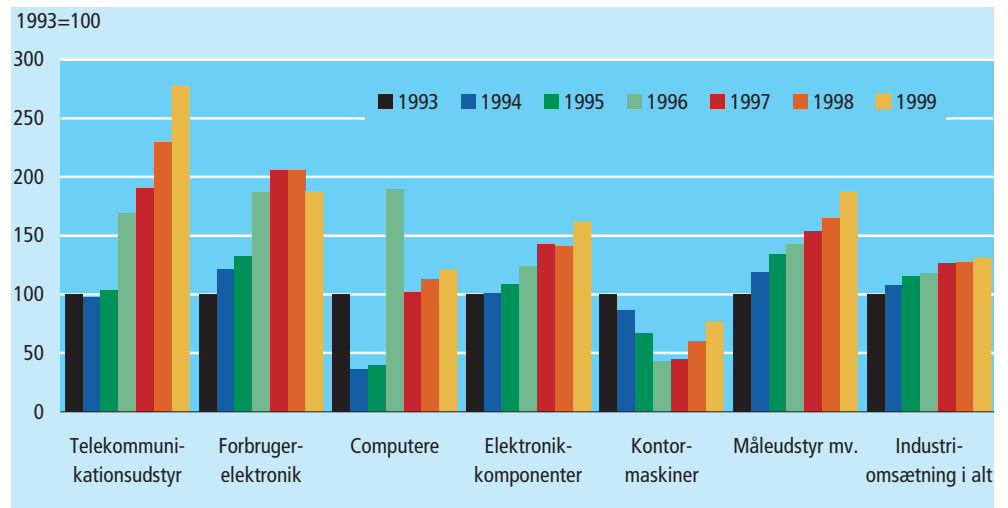
Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

Værdien af Telekommunikationsudstyr næsten 3-doblet fra 1993-1999

Værdien af IT-produktionen er vokset hurtigere end industriens samlede produktion i perioden 1993 til 1999, jf. figur 3.2.3. Mens den samlede industriomsætning er vokset med 31 pct. i perioden, er værdien af IT-produktionen således fordoblet. Inden for visse IT-varegrupper har væksten været betydeligt højere - det gælder især Telekommunikationsudstyr, hvis omsætning er vokset med faktor 2,7. Også varegrupperne Forbrugerelektronik, Måleudstyr og Elektronikkomponenter har haft en mærkbar omsætningsfremgang i perioden. Kontormaskiner, som udgør den mindste produktgruppe i økonomisk henseende, har haft en decideret tilbagegang i omsætningen fra 1993 til 1999 (-24 pct.).

³ Jf. definitionen af IT-brancherne, kap. 10 Bag om tallene, vedr. kap. 2.

Figur 3.2.3 Industriens produktion af IT-varer. 1993-1999



Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

Elektronikbranchens omsætning er stigende

Omsætningen i elektronikindustrien, som dog også omfatter en række industribrancher uden for IT-industrien (fx fremstilling af elektriske motorer og fremstilling af medicinsk udstyr), udgør en stadigt stigende andel af den samlede industriomsætning i perioden 1993-1999: fra 3,0 pct. af den samlede omsætning i 1993 til 4,6 pct. i 1999.

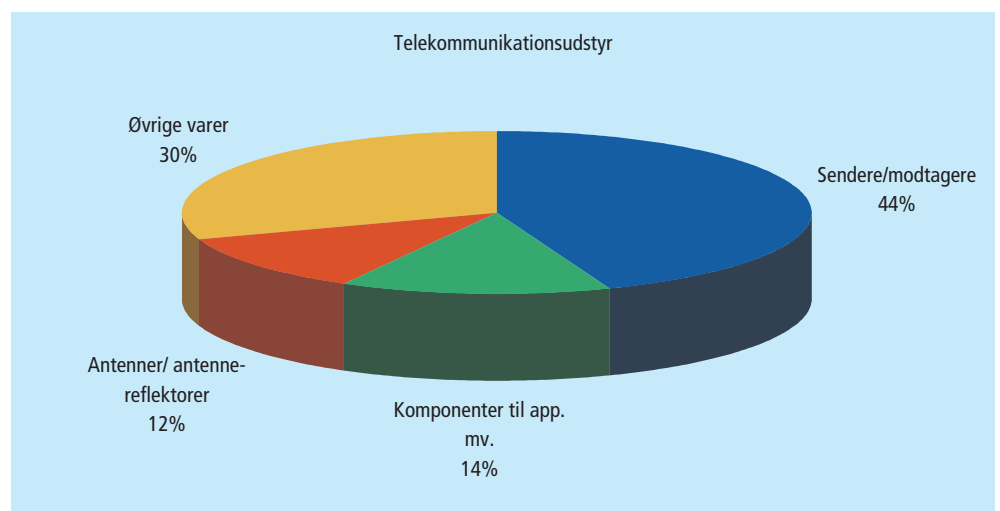
Produktsammensætning i de enkelte IT-varegrupper

Mellem de enkelte IT-varegrupper er der store forskelle med hensyn til enkelte produkttypers andel af den samlede omsætning, dvs. hvor dominerende enkelte varer er.

Knap halvdelen af værdien af Telekommunikationsudstyr stammer fra sendere og modtagere

Inden for Telekommunikationsudstyr stammer 44 pct. fra *Sendere/modtagere*, mens *Komponenter til telekommunikations-apparater* og *Antenner/antennereflektorer* udgør hhv. 14 pct. og 12 pct. af omsætningen i 1999. 30 pct. af omsætningen er fordelt på en række produkter, der hver især udgør mindre end 8 pct. af omsætningen.

Figur 3.2.4 Primære varegrupper inden for produktion af Telekommunikationsudstyr. 1999



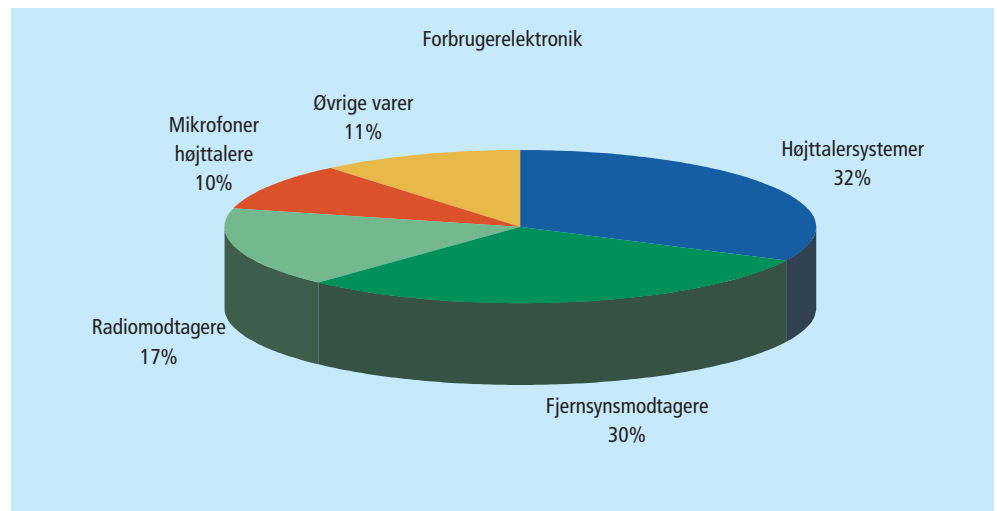
Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

*Højttalersystemer
dominerer
produktgruppen
Forbrugerelektronik*

IT-produktgruppen Forbrugerelektronik har ligeledes en relativt dominerede produktgruppe, nemlig *Højttalersystemer*, der udgør 32 pct. af omsætningen i 1999, mens *Radiomodtagere* og *Mikrofoner mv.* repræsenterer hhv. 17 pct. og 10 pct. af produktionen. Andelen af øvrige varer er derimod ikke ret stor, kun 11 pct.

Figur 3.2.5

Primære varegrupper inden for produktion af Forbrugerelektronik. 1999



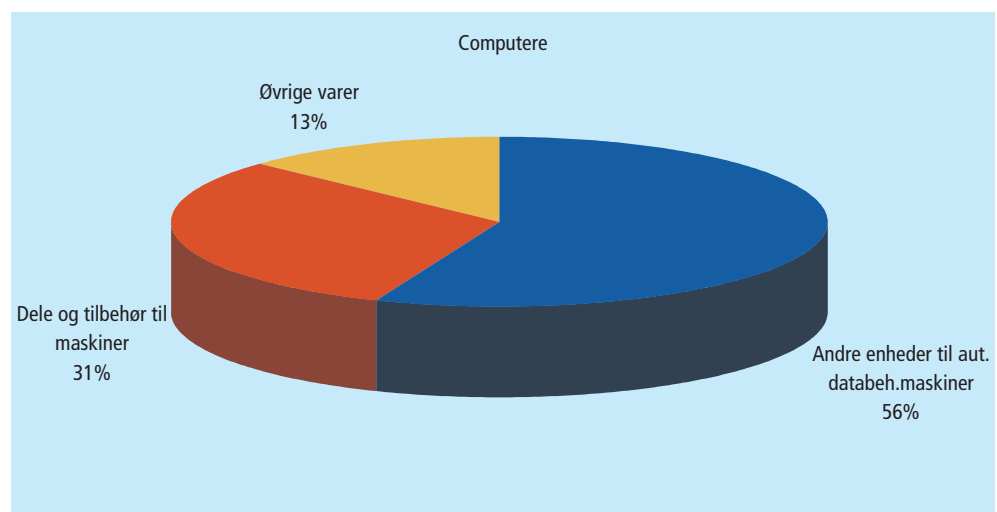
Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

*Enheder til edb-maskiner
udgør mere end 50 pct. af
værdien inden for
Computere*

Produktionen inden for produktgruppen Computere domineres af *Andre enheder til automatiske databehandlingsmaskiner* (fx ydre enheder), som udgør 56 pct. af omsætningen i varegruppen i 1999. *Dele og tilbehør til maskiner*, herunder sammensatte elektroniske komponenter til brug i databehandlingsmaskiner, repræsenterer 31 pct. af omsætningen, mens restgruppen af produkter udgør 13 pct.

Figur 3.2.6

Primære varegrupper inden for produktion af Computere. 1999

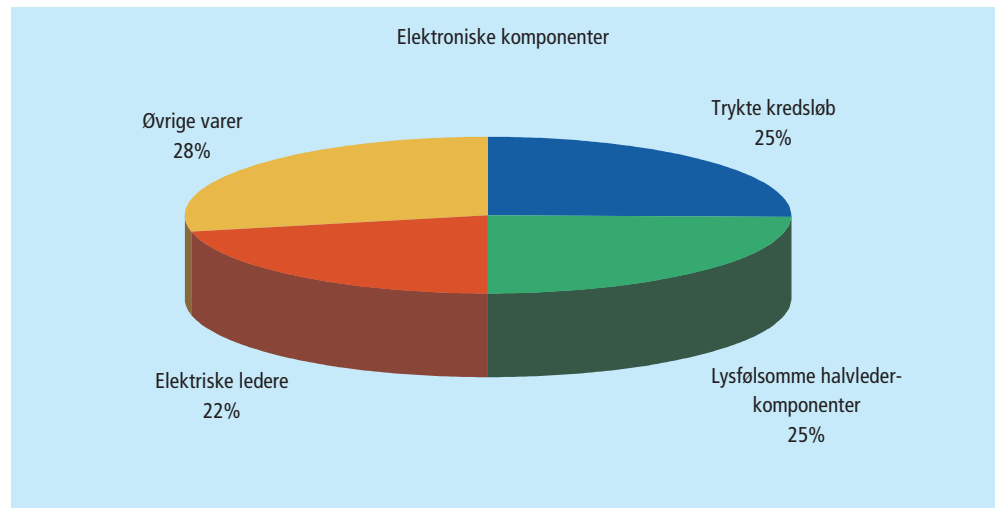


Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

*Kredsløb og halvleder-
komponenter vigtige
inden for Elektroniske
komponenter*

Inden for varegruppen Elektroniske komponenter er der tre store varettyper: *Trykte kredsløb* og *Lysfølsomme halvlederkomponenter* (begge 25 pct.), samt *Elektriske ledere* (22 pct.). Der er en relativt stor gruppe af andre varer - tilsammen 28 pct., hvoraf ingen dog udgør mere end 8 pct. af vareproduktionen i 1999.

Figur 3.2.7. Primære varegrupper inden for produktion af Elektroniske komponenter. 1999

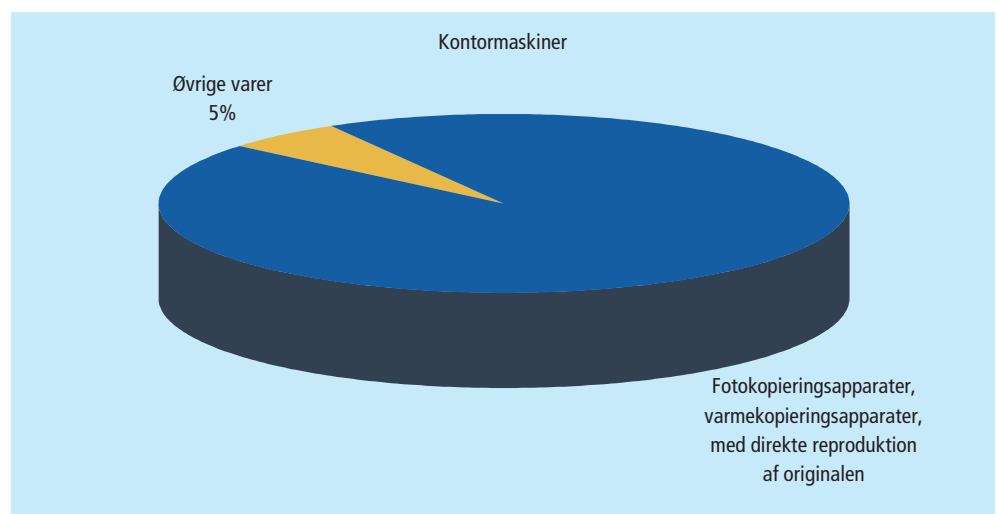


Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

Fotokopieringsmaskiner er dominerende inden for Kontor-maskiner

IT-varegruppen Kontormaskiner er næsten helt domineret af en enkelt produkttype, *Fotokopieringsmaskiner*, der udgør 95 pct. af omsætningen. Produktgruppen er den mindste blandt IT-produktgrupperne, med en omsætning i 1999 på 105 mio. kr., eller mindre end 1 pct. af den samlede IT-produktion.

Figur 3.2.8 Primære varegrupper inden for produktion af Kontormaskiner. 1999

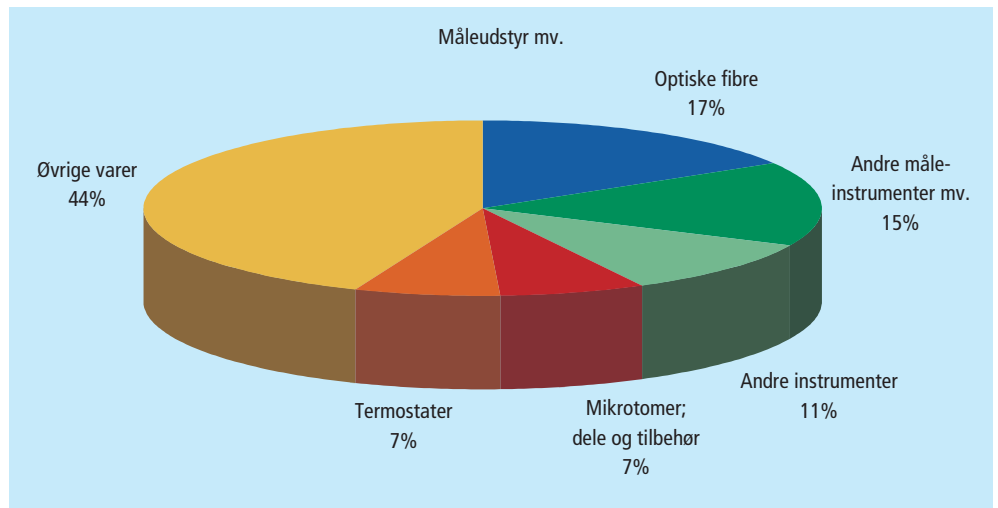


Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

Måleudstyr er bredt sammensat af forskellige produkter

Måleudstyr repræsenterer en omsætning på 5,4 mia. kr. i 1999, hvilket er den næststørste IT-varegruppe. En relativt stor del af produkterne produceres af virksomheder, der branchemæssigt ligger uden for IT-industrien. Den omsætningsmæssigt største vare er *Optiske fibre* (16 pct.), mens den øvrige omsætning er fordelt på en række produkttyper som instrumenter, termostater mv. - altså en produktmæssigt bred varegruppe.

Figur 3.2.9 Primære varegrupper inden for produktion af Måleudstyr mv. 1999



Kilde: Danmarks Statistik, Varestatistik for industrien (særkørsel).

3.3 Import og eksport af IT-varer

Stigende im- og eksport af IT-varer

Den danske produktion af IT-varer sælges ikke udelukkende på det danske marked - en stigende del af produktionen sælges til andre lande. Samtidig dækker den danske produktion ikke det samlede behov for IT-varer på det danske marked, dvs. i andre virksomheder eller hos forbrugerne - m.a.o. sker der en import til Danmark af IT-varer. Værdien af såvel eksporten fra, som importen til Danmark af IT-varer er steget siden 1996, og gennem hele perioden er importens værdi højere end eksportens.

Specialisering og differentiering har indflydelse på udenrigshandelen med IT-varer

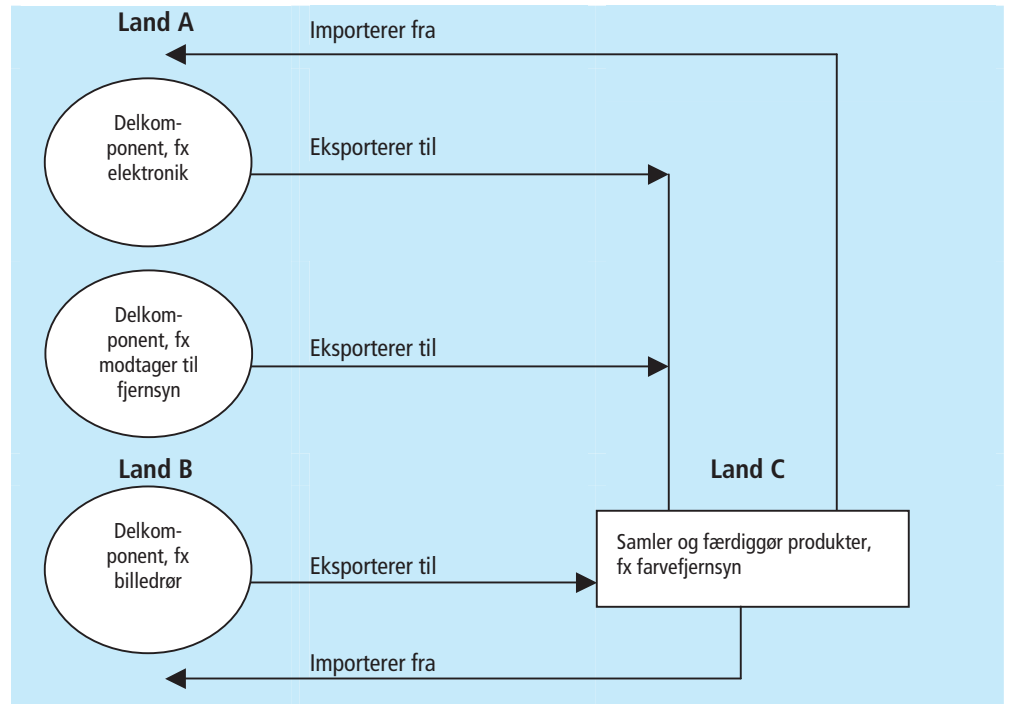
Væksten i udenrigshandelen med IT-varer kan bl.a. tilskrives en øget specialisering af produktionen i de enkelte lande, fx inden for forskellige IT-produkter (fjernsyn, mobiltelefoner mv.), men også specialisering inden for produktionen af samme vare, fx af de forskellige delkomponenter til computere. Også differentiering i produkter (fx mobiltelefoner, der produceres af mange producenter) spiller ind, ligesom stordriftsfordele og teknologiske koncentrationer⁴, hvor ekspertise vedrørende en bestemt teknologi placeres samme sted, fordi det gør yderligere innovation lettere og billigere.

Samme varetyper im- og eksporteres

Afsnittet viser, at der i mange tilfælde foregår både import og eksport af den samme type vare. Figur 3.3.1 illustrerer i stærkt simplificeret form, hvordan den produktions- og handelsmæssige sammenhæng kan være.

⁴ Som det fx ses i Silicon Valley, USA, hvor hightech industri og IT-erhverv er stærkt koncentrerede, eller telekommunikationsindustrien i Nordjylland i en dansk sammenhæng.

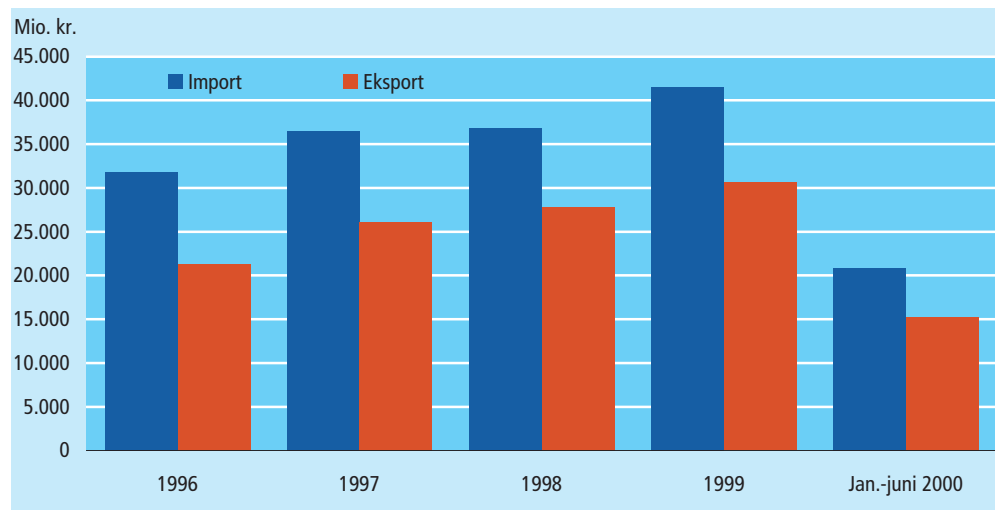
Figur 3.3.1 Eksempel på produktions- og handelsmæssige sammenhænge



Importen af IT-varer er langt større end eksporten

Både importen og eksporten af IT-varer har været stigende i perioden 1996-1999, jf. figur 3.3.2, som viser udviklingen i løbende priser. Importen af IT-varer udgjorde i 1999 41,6 mia. kr., mod 31,9 mia. kr. i 1996, svarende til en stigning på 31 pct. Eksporten er i samme periode vokset fra 21,4 mia. kr. til 30,7 mia. kr. - altså en stigning på 43 pct. - og er således steget relativt mere end importen.

Figur 3.3.2 Import og eksport af IT-varer. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

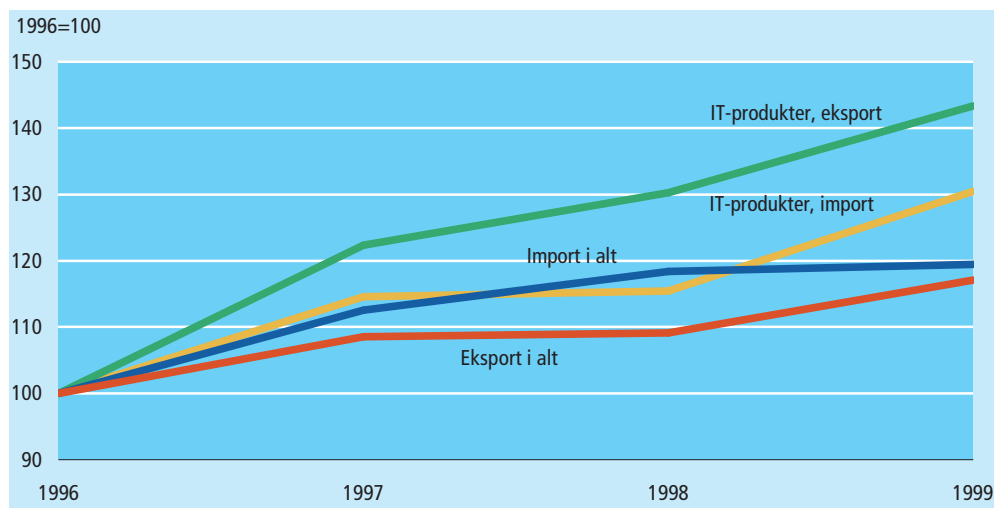
IT-varer importen udgør 13 pct. af den samlede import, mens eksportandelen udgør 9 pct. af den samlede eksport ...

... men eksporten har vist den mest positive udvikling

Værdien af de importerede IT-varer udgjorde 13 pct. af den samlede import i 1999 (mod 12 pct. i 1996), mens eksporten af IT-produkter udgjorde 9 pct. af den samlede eksport (mod 7 pct. i 1996). Handelen med IT-varer har således fået en voksende betydning i udenrigshandelen, hvilket også ses af den indekserede udvikling, hvor IT-handelen er sammenholdt med den samlede udenrigshandel (figur 3.3.3). Specielt eksporten viser en positiv udvikling med en stigning på 43 pct. fra 1996 til 1999, hvorimod Danmarks samlede eksport i samme periode er steget med 17 pct. Udviklingen i importen af IT-varer er knapt så markant i forhold til den samlede import, idet IT-vareimporten er vokset med 30 pct. i perioden 1996-1999, og den totale import med 19 pct.

Figur 3.3.3

Udviklingen i import og eksport af IT-varer. 1996-1999



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

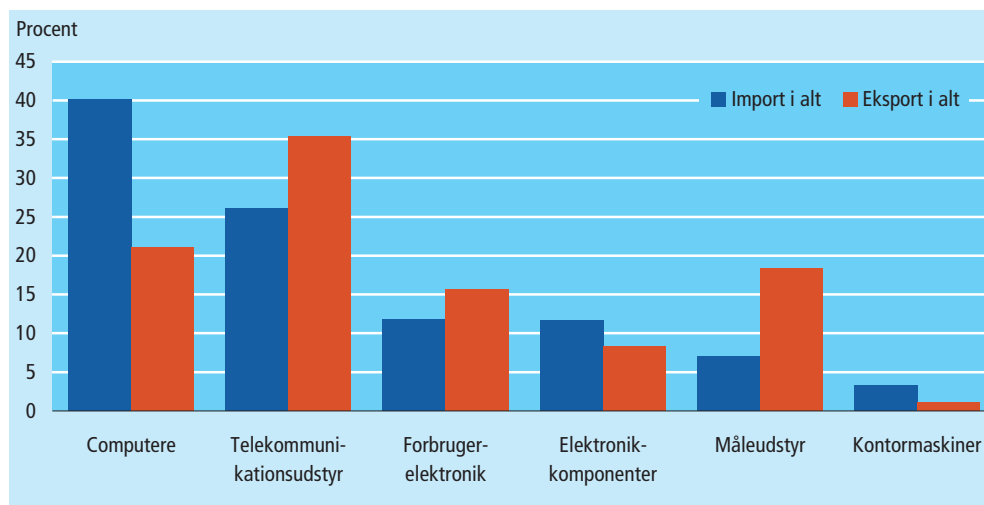
Computere udgør 40 pct. af importen ...

... og Telekommunikationsudstyr står for 36 pct. af eksporten

Visse IT-varegrupper har væsentligt større økonomisk betydning i udenrigshandelen end andre; på importsiden gælder det i særdeleshed varegruppen Computere, som udgør 40 pct. af den samlede importværdi af IT-varer, og 21 pct. af den samlede eksportværdi af IT-varer i 1999, jf. figur 3.3.4. Den næststørste varegruppe i import-sammenhæng er Telekommunikationsudstyr, som repræsenterer godt en fjerdedel (26 pct.) af IT-importen. Denne varegruppe har imidlertid større betydning i eksport-sammenhæng, idet den udgør 36 pct. af IT-eksporten i 1999.

Figur 3.3.4

Import og eksport af IT-varer fordelt på produktgrupper. 1999



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Værdien af importen af Computere er faldet fra 43 pct. af de samlede IT-produkters værdi i 1996 til 40 pct. i 1999. Én af årsagerne er formentlig faldende priser på pc'er

og andre informationsteknologiske produkter⁵. Andelen af Telekommunikationsudstyr er derimod steget fra 19 pct. i 1996 til 26 pct. i 1999.

Måleudstyr/Forbrugerelektronik: Større betydning i eksport end import

Måleudstyr mv. og Forbrugerelektronik udgør hhv. 18 og 16 pct. af den samlede IT-vareeksport, og hhv. 7 og 12 pct. af IT-vareimporten, og begge produktgrupper har således større betydning i eksport- end import-sammenhæng.

Telekommunikationsudstyr er steget fra 23 pct. i 1996 til 36 pct. i 1999

Telekommunikationsudstyr udgjorde i perioden 1996-1999 en stigende andel af eksporten - ligesom tilfældet er for importens vedkommende. Hvor 23 pct. af eksportværdien af IT-varer i 1996 kunne henføres til Telekommunikationsudstyr, var andelen i 1999 vokset til 36 pct. Computervareernes andel er i samme tidsrum faldet fra 27 til 21 pct. af den samlede eksportværdi af IT-varer.

Import- og eksportudvikling i de enkelte IT-produktgrupper

Til trods for, at importen af IT-produkter overstiger eksporten, er der betydelig variation i balancen mellem im- og eksport de enkelte IT-produktgrupper imellem. For de fleste produktgrupper er der tale om et nettounderskud, dvs. en større im- end eksport, men en enkelt varegruppe, Måleudstyr mv., udviser et nettooverskud.

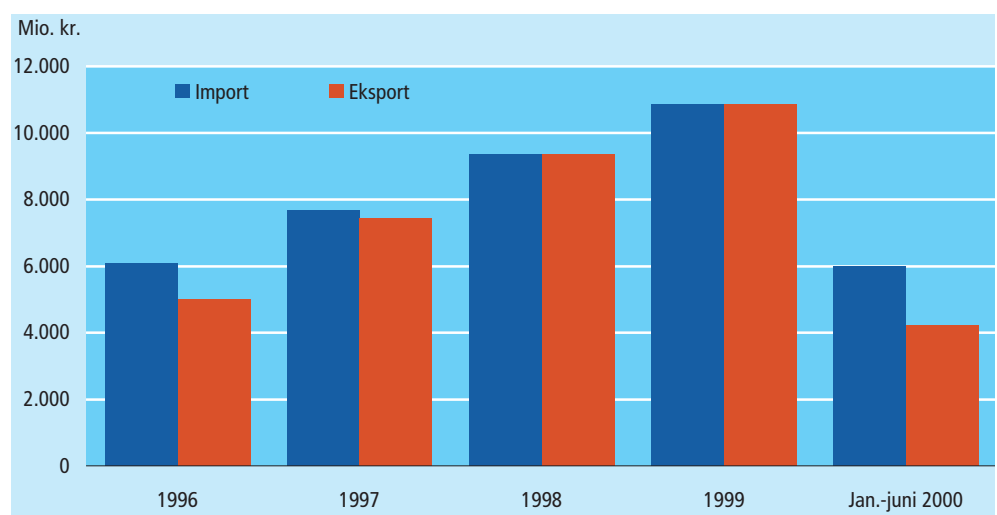
Telekommunikationsudstyr

Balance mellem im- og eksport i Telekommunikationsudstyr

Inden for Telekommunikationsudstyr har eksporten fra 1996 til 1998 indhentet importen, jf. figur 3.3.5. Tallene for første halvdel af 2000 kunne dog tyde på, at der i 2000 bliver en større im- end eksport. To varetyper repræsenterer tilsammen 54 pct. af den samlede importværdi på 10,9 mia. kr. i 1999 i denne varegruppe; hhv. *Sendere/modtagere til radiotelegrafi og -telefoni*, som udgør 34 pct. af varegruppens import, mens *Komponenter til sendere/modtagere til radiotelegrafi og -telefoni, mobiltelefoner mv.* udgør 20 pct. 96 pct. af værdien af *Sendere/modtagere til radiotelegrafi og -telefoni* stammer fra mobiltelefoner. Importen sker hovedsageligt fra lande som UK, Tyskland, Sverige og Finland.

Figur 3.3.5

Import og eksport af Telekommunikationsudstyr. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Sendere/modtagere har stor betydning

Også på eksportsiden har *Sendere/modtagere til radiotelegrafi og -telefoni mv.*⁶ stor økonomisk betydning for varegruppen, da den repræsenterer 59 pct. af eksportvær-

⁵ Jf. også afsnit 8.3, figur 8.3.2, Prisudvikling for telekommunikation og pc'er og tilbehør, der viser et betydeligt prisfald for pc'er og dele hertil.

⁶ som også for størstedelens vedkommende består af mobiltelefoner

dien på i alt 10,9 mia. kr. UK er et af de store aftagerlande med en eksportværdi på 1,5 mia. kr. i 1999.

Forbrugerelektronik

*27 pct. af importen
stammer fra
farvefjernsyn ...*

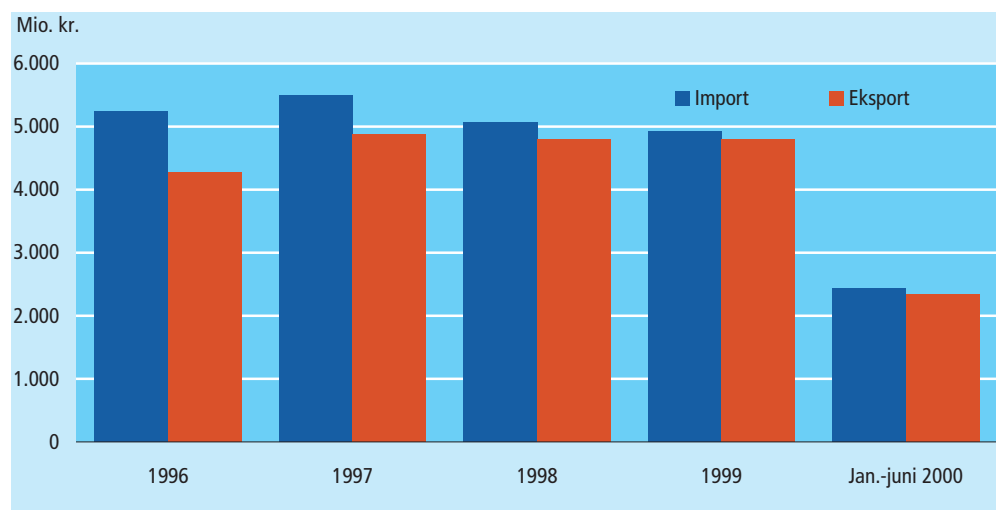
Eksportværdien af Forbrugerelektronik har i perioden 1996-1999 nærmet sig niveauet for importen, jf. figur 3.3.6. Således svarede værdien af de eksporterede varer til 97 pct. af importen i 1999, mod 82 pct. i 1996. Godt en fjerdedel (27 pct.) af varegruppens import på 4,9 mia. kr. i 1999, stammer fra *Fjernsynsmodtagere til farvefjernsyn*, hvoraf en stor del importeres fra lande som Spanien, Tyskland og Sverige. Den øvrige import er fordelt på en lang række varer.

*... som også udgør
27 pct. af eksporten*

Fjernsynsmodtagere til farvefjernsyn udgør samtidig en stor eksportvare, nemlig 27 pct. af de i alt 4,8 mia. kr. Modtagerlandene er bl.a. Sverige og Tyskland. *Højtalersystemer* udgør andre 27 pct. af varegruppens eksportværdi.

Figur 3.3.6

Import og eksport af Forbrugerelektronik. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Computere, Elektronikkomponenter og Kontormaskiner

*Importen overstiger
eksporten inden for
Computere, Elektronik og
Kontormaskiner*

I modsætning til Telekommunikationsudstyr og Forbrugerelektronik, hvor der tilnærmelsesvist er balance mellem im- og eksport, er importværdien af IT-produktgrupperne Computere, Elektronikkomponenter og Kontormaskiner væsentligt højere end eksporten, jf. figurerne 3.3.7-3.3.9.

Computere

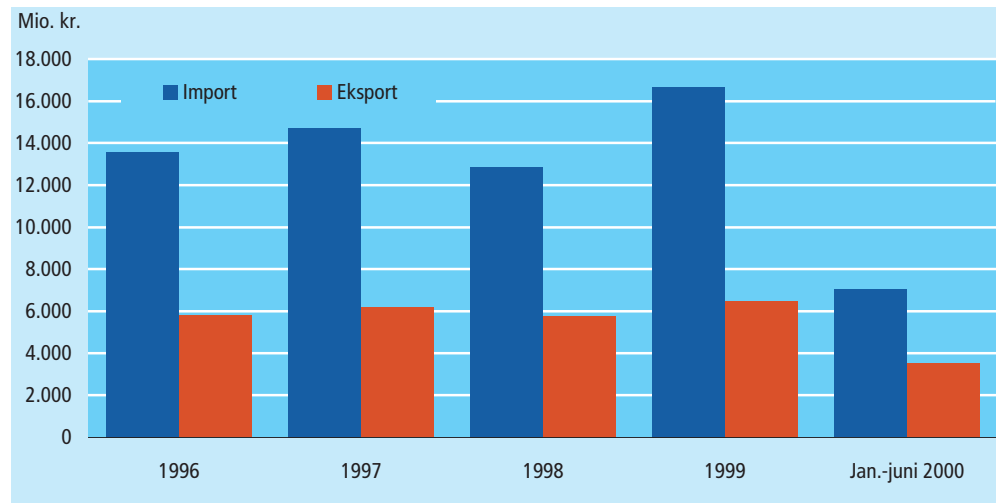
*1/3 af importen af
Computere består af dele
og tilbehør til maskiner ...*

Importen af Computere, som i 1999 udgjorde 16,7 mia. kr., bestod for en tredjedels vedkommende (32 pct.) af *Dele og tilbehør til edb-maskiner og -enheder*, som i stort omfang købes i UK, Holland, Tyskland og USA. *Digitale bearbejdningseenheder* stod for 15 pct. af importen, og *Ind- og udlæseenheder* (fx printere og tastaturer) samt *Lagerenheder* stod hver for 14 pct. af importen.

*... som også udgør
mere end halvdelen
af eksporten*

Eksporten bestod for 57 pct.'s vedkommende af *Dele og tilbehør til edb-maskiner og -enheder*, hvor Holland, UK og Sverige er blandt de største aftagere. Eksporten er i perioden 1996-1999 faldet fra 43 pct. til 39 pct.

Figur 3.3.7 Import og eksport af Computere. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Elektronikkomponenter

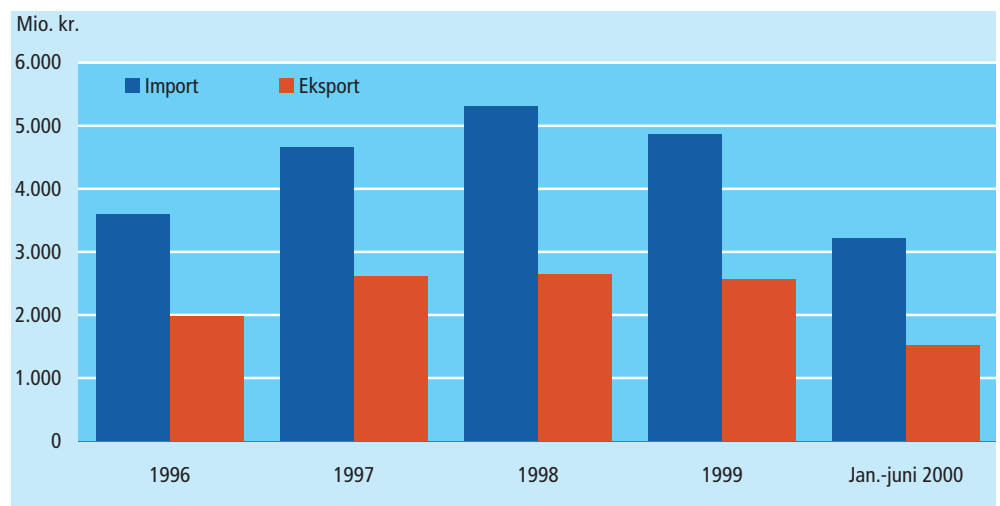
Import af elektronikkomponenter fordelt på mange produkter

Importen af Elektronikkomponenter, som i 1999 blev opgjort til 4,9 mia. kr. er fordelt på en række produkter. Den værdimæssigt største er *Metaloxid-halvledere*, som udgør en femtedel (20 pct.) af importen. Tyskland og USA er blandt de større leverandører. Andre 12 pct. af importen består af *Monolitisk integrerede kredsløb* som fx wafers, chips o.l. og 11 pct. af *Kredsløb fremstillet ved hjælp af BIMOS-teknologi*, herunder også wafers og chips.

... mens 1/5 af eksporten består af trykte kredsløb

20 pct. af eksporten på 2,6 mia. kr. stammer fra *Trykte kredsløb*, som Sverige er hovedaftager af. 16 pct. af eksportværdien kan henføres til *Kredsløb fremstillet ved hjælp af BIMOS-teknologi*, herunder wafers og chips. Eksportværdien udgjorde i 1999 en lidt mindre del af importværdien, i alt 53 pct. end i 1996 (55 pct.).

Figur 3.3.8 Import og eksport af Elektronikkomponenter. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Kontormaskiner

Fotokopieringsapparater samt dele og tilbehør udgør tilsammen 55 pct. af importen ...

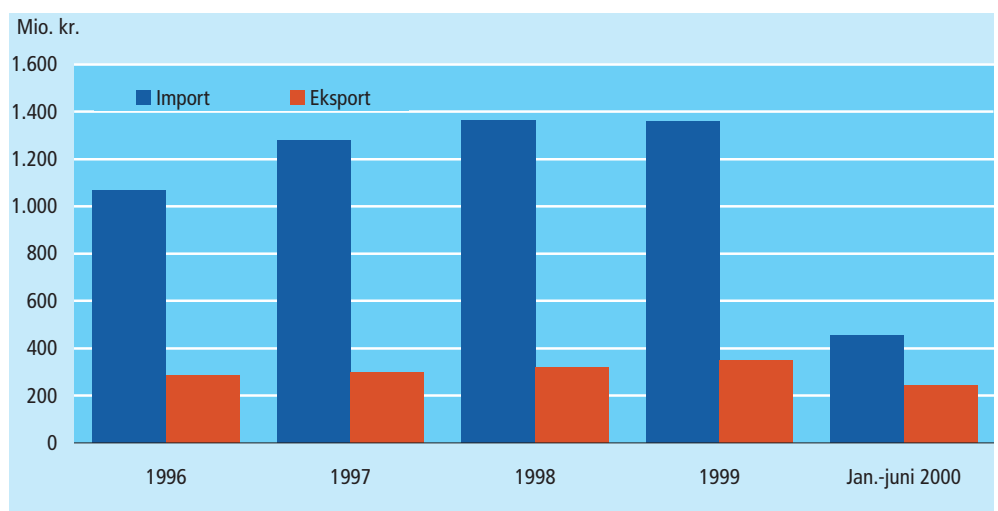
Kontormaskiner er den IT-produktgruppe, der har mindst økonomisk betydning i udenrigshandelen. I 1999 udgjorde importen således 1,4 mia. kr., og eksporten 348 mio. kr. Balancen mellem eksport og import er stort set uændret mellem 1996 og 1999, idet eksportværdien udgør hhv. 27 pct. og 26 pct. af importen i de to år. Varetyperne *Elektrostatiske fotokopieringsapparater med direkte reproduktion* og *Dele og tilbehør til elektrostatiske fotokopierings-apparater* udgør tilsammen 55 pct. af importen, fordelt med hhv. 23 pct. og 32 pct. Holland står for 55 pct. af importværdien af de to varetyper.

... og dele og tilbehør til kontormaskiner står for knapt halvdelen af eksporten

44 pct. af eksporten fra denne varegruppe kan henføres til *Dele og tilbehør til div. kontormaskiner*, som primært eksporteres til Norge og Frankrig. 28 pct. af eksporten består af *Elektrostatiske fotokopieringsapparater med direkte reproduktion*.

Figur 3.3.9

Import og eksport af Kontormaskiner. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

Måleudstyr

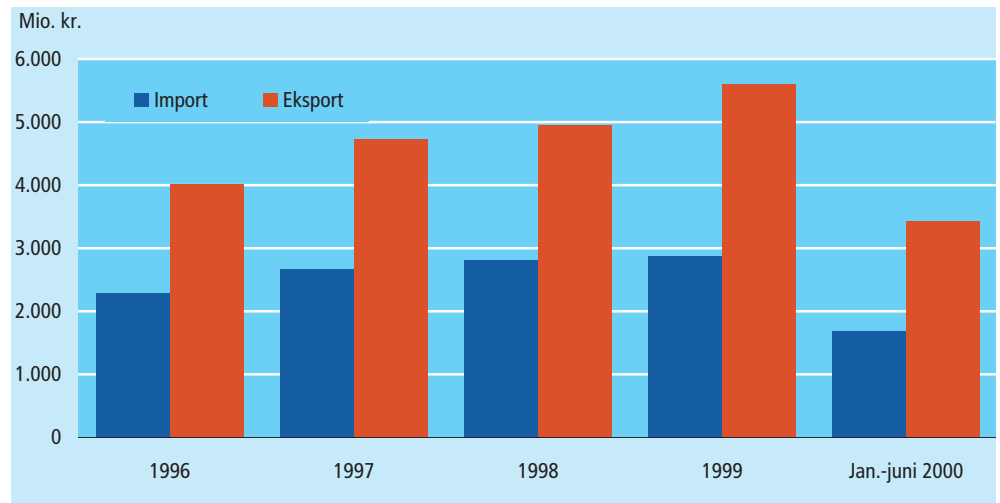
Eksporten væsentligt større end importen ...

... og begge er fordelt på en lang række produkter

Den eneste IT-varegruppe, hvor værdien af eksporten overstiger importen i væsentlig grad, er Måleudstyr mv., jf. figur 3.3.10. Importen, som i 1999 er 2,9 mia. kr., er fordelt på mange varetyper, hvoraf ingen enkelt overstiger 7 pct. Den største vare er således *Elektroniske og andre instrumenter til måling eller kontrol af geometriske størrelser*, som udgør 7 pct. af importen. På eksportsiden udgøres 17 pct. af den samlede eksport på i alt 5,6 mia. kr. af *Optiske fibre*, hvor Tyskland og USA er store aftagere, og 16 pct. af *Elektroniske og andre instrumenter til måling eller kontrol af geometriske størrelser*.

Balancen mellem import og eksport har udviklet sig til fordel for eksporten, idet importen i 1999 svarede til 51 pct. af eksportværdien mod 57 pct. i 1996.

Figur 3.3.10 Import og eksport af Måleudstyr mv. 1996-2000



Kilde: Danmarks Statistik, Udenrigshandelsstatistik (særkørsel).

3.4 Internationale sammenligninger

Den danske udenrigshandel med IT-varer viser en positiv tendens i sidste halvdel af 1990'erne. I samme periode har udviklingen i udenrigshandelen med IT-varer dog været betydeligt mere gunstig i bl.a. Sverige og Finland.

Sverige har den økonomisk største import og eksport af IT-varer

Blandt de nordiske lande har Sverige den største eksport såvel som import af IT-varer. I 1999 udgjorde den svenske IT-vareeksport således 14,7 mia. Euro, og importen 10,2 mia. Euro, jf. oversigtstabel 3.4.1. Finland var den næststørste eksportør af IT-varer med en samlet eksport i 1999 på 8,7 mia. Euro, mens Danmark var den næststørste importør (5,6 mia. Euro).

Oversigtstabel 3.4.1

Udenrigshandel med IT-varer i de nordiske lande (1.000 ECU og Euro). 1996-1999

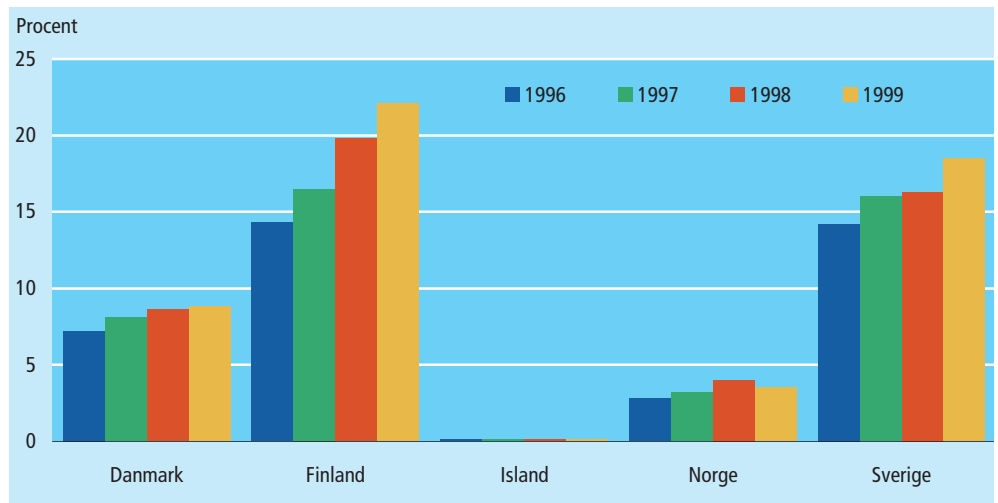
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1996					
Eksport	2 942 203	4 641 016	1 062	1 104 566	9 675 537
Import	4 386 964	3 489 176	135 202	3 016 742	7 634 466
1997					
Eksport	3 502 814	6 004 106	1 725	1 350 120	11 676 714
Import	4 891 630	4 119 867	152 282	3 222 266	8 781 525
1998					
Eksport	3 704 673	7 607 067	2 290	1 451 350	12 343 775
Import	4 896 597	4 707 790	194 874	3 503 945	10 060 215
1999					
Eksport	4 120 242	8 679 819	2 347	1 510 202	14 732 290
Import	5 590 567	4 981 605	214 650	3 616 465	10 236 684

Kilde: Danmarks Statistik, The ICT Sector in the Nordic Countries.

Finland har haft den største vækst i IT-varernes eksportandel ...

Opgøres eksporten af IT-varer som andel af den samlede eksport har samtlige nordiske lande, ekskl. Island, oplevet en stigning, jf. figur 3.4.1. Finland har stået for den mest markante vækst, idet IT-varernes andel er steget fra at udgøre 14,3 pct. i 1993 til 22,1 pct. i 1999.

Figur 3.4.1 IT-varernes andel af den samlede eksport. 1996-1999



Kilde: Danmarks Statistik, The ICT Sector in the Nordic Countries.

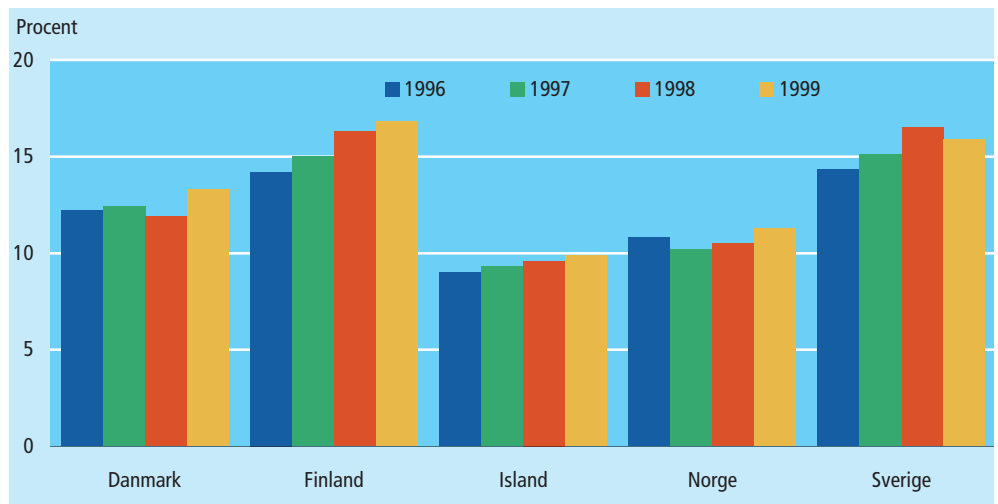
... men også den svenske eksport af IT-varer er steget betydeligt

Også den svenske eksport af IT-produkter er steget mærkbart i forhold til den samlede eksport, fra 14,2 pct. i 1996 til 18,5 pct. i 1999. Dansk IT-produkteksport er i samme periode steget fra at udgøre 7,2 pct. til 8,8 pct. af den samlede eksport, mens de tilsvarende andele for Norges vedkommende er hhv. 2,8 pct. og 3,5 pct.

Finland og Sverige har den største relative importandel for IT-varer

Der er knapt så store forskelle landene imellem når det gælder import af IT-produkter, jf. figur 3.4.2. Finland er det nordiske land, hvor IT-produkterne udgør den største andel af den samlede import, nemlig 16,8 pct. (mod 14,2 pct. i 1996). For Sveriges vedkommende er andelen af næsten samme størrelse, idet importen af IT-varer udgjorde 15,9 pct. i 1999 (mod 14,3 pct. i 1996) af den samlede import.

Figur 3.4.2 IT-varernes andel af den samlede import. 1996-1999

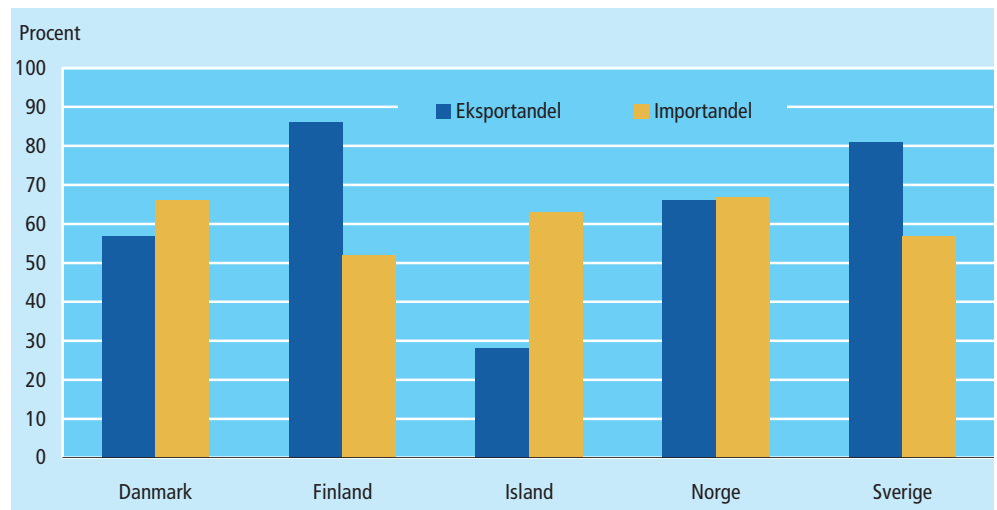


Kilde: Danmarks Statistik, The ICT Sector in the Nordic Countries.

Computere og Telekommunikationsudstyr dominerer både eksport og import i de nordiske lande

For Danmarks vedkommende består 57 pct. af eksporten og 66 pct. af importen af de to IT-varegrupper Computere og Telekommunikationsudstyr. Også i de øvrige nordiske lande udgør de to produktgrupper tilsammen mere end halvdelen af såvel import- som eksportværdien af den samlede udenrigshandel med IT-produkter, jf. figur 3.4.3. Figurerne illustrerer samtidig, at Finland og Sverige har en større eksport end import inden for de pågældende produkttyper.

Figur 3.4.3 Computere og Telekommunikationsudstyr.
Andel af samlet IT-import og -eksport i de nordiske lande. 1999



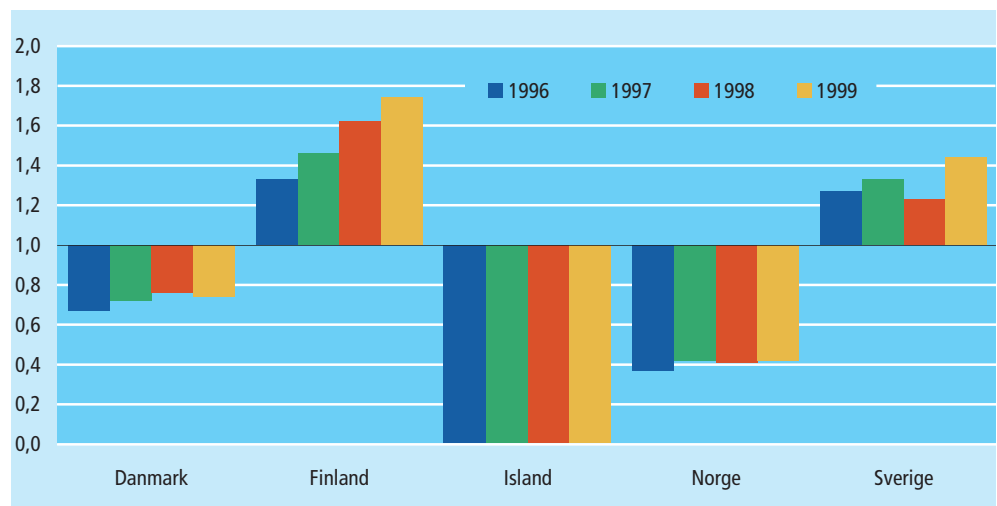
Kilde: Danmarks Statistik, The ICT Sector in the Nordic Countries.

Balancen mellem im- og eksport kan opgøres i form af eksportens andel af importen⁷, jf. figur 3.4.4.

*Finland har størst
overskud i
udenrigshandelen*

Balancen mellem import og eksport af IT-varer viser, at Finland havde det største overskud med et forholdstal på 1,74 i 1999, mens det tilsvarende tal for Sverige var 1,44, så begge lande har m.a.o. et overskud i udenrigshandelsbalancen med IT-varer. For Finlands vedkommende står varegruppen Telekommunikationsudstyr for størstedelen af eksporten, i alt 77 pct. i 1999, mens det på importsiden er varegrupperne Computere og Elektronikudstyr.

Figur 3.4.4 IT-eksport/IT-import i de nordiske lande. 1996-1999



Kilde: Danmarks Statistik: The ICT Sector in the Nordic Countries.

*Sveriges største
eksportvare er
Telekommunikations-
udstyr*

Også i Sverige er den største eksportvare Telekommunikationsudstyr, som repræsenterer 77 pct. af eksporten i 1999, mens importen primært fandt sted inden for varegrupperne Computere, Telekommunikationsudstyr og Elektronikudstyr. Mens Finland og Sverige altså har haft en positiv balance i udenrigshandelen med IT-varer, gør den omvendte situation sig gældende for de tre øvrige nordiske lande, der alle har underskud. Især Island har en negativ balance, idet forholdet mellem im- og eksport i hele perioden 1996-1999 har været 0,1. I Danmark har udviklingen i denne balance

⁷ En andel over 1 betyder således, at eksporten værdimæssigt overstiger importen, mens det modsatte gør sig gældende ved en andel under 1.

været mere positiv, idet eksportens andel af importen er vokset fra 0,67 pct. i 1996 til 0,74 pct. i 1999.

Eksportmæssigt udgør Telekommunikationsudstyr den største varegruppe, som repræsenterer 24 pct. af den samlede eksport af IT-varer i 1999. Denne varegruppe er dog langt fra så fremtrædende som for Sverige og Finlands vedkommende.